OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN OECD ÜLKELERİ ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ*

Hüseyin GÖKLÜ**

Özet

Eğitim, bir bireyin yetenek ve kişiliğinin olumlu veya olumsuz yönde değişip dönüşmesinde, bireyin sosyalleşmesinde ve iyi- etkili vatandaş olabilmesinde etkili bir yaşamsal olgudur. Geçmişte ve bugün olmak üzere toplumlar bireyleri kendi değerlerine göre nitelikli vatandaş yetiştirmeyi amaçlamışlardır. Modern dünyada gelişmiş ve gelişmekte olan her ülkenin eğitim sistemi de diğer toplumlar için birer örnek teşkil etmiştir. Eğitimde eşitlik ilkesine bağlı kalarak ekonomik kaynakları bu yönde harcamaya özen gösteren devletler OECD iş birliğiyle eğitimdeki yatırımlara önem vermektedir. OECD, eğitimdeki gelişmişlik düzeyinin belirlenmesine yardımcı olurken Dünya’da eğitim konularında kıyaslamalara da yardımcı olabilmektedir. Bu kademeler okul öncesi süreci de kapsamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın OECD ülkelerine yönelik olması ve OECD ülkeleriyle ülkemizdeki okul öncesi eğitim- öğretim sürecindeki gelişimlerin ilişkisini anlamak açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yapılan çalışmada OECD ülkeleri araştırma verileri incelenmiş ve sonuç olarak OECD ülkelerinin okul öncesi eğitim kademeleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi, OECD, Karşılaştırma.

A DIRECT DEMOCRACY AND INSPECTION TOOL IN LOCAL GOVERNMENTS: RECALL MECHANISM

Abstract

Education is a vital fact that is effective in changing and transforming an individual's talent and personality positively or negatively, socialization and being a good-effective citizen. Societies in the past and today have aimed to raise qualified citizens according to their own values. The education system of each developed and developing country in the modern world has also set an example for other societies. States that adhere to the principle of equality in education and pay attention to spending economic resources in this direction attach importance to investments in education with the cooperation of OECD. OECD can help determine the level of development in education, while also helping to compare education issues in the world. These levels also cover the pre-school period. Turkey's presence among OECD countries in this context, is led to attempts to improve the quality and expand the country's education policy. In this context, it is important for the study to be directed to OECD countries and to understand the relationship between OECD countries and the developments in the pre-school education process in our country. In this study, the research data of OECD countries were examined and as a result, pre-school education levels of OECD

* Bu makale, Hüseyin GÖKLÜ’nün “OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN OECD ÜLKELERİ ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ” isimli tezsiz yüksek lisans proje ödevinden hazırlanmıştır.

** huseyingoklu@gmail.com

countries were explained comparatively. Various recommendations have been presented to support existing regulations.

Keywords: Preschool, OECD, Comparison.

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve bedensel gelişiminin büyük bir kısmı 0-6 yaş arasında tamamlanmaktadır. Okul öncesi eğitim olarak adlandırdığımız bu dönem çocukların temel becerileri kazandığı gelişim dönemidir. Bu dönemde çocuklar gelişimlerinin en hızlı ve kritik dönemini yaşamaktadır. Erken çocuklukta yaşanan deneyimler, çocukların gelecek yaşamlarında öğrenme becerilerine ve başarıları üzerine olumlu etkilerde bulunmaktadır (Yavuzer, 2002).

Bu çalışmada okul öncesi eğitim sistemlerinin OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) ülkeleri arasında karşılaştırılması amaçlanmıştır. Karşılaştırma sonucunda dünyada okul öncesi eğitim sistemlerinin incelenmesi ve iyi bir okul öncesi eğitim sistemi oluşturan ülkelerin benimsediği yaklaşımlar, yöntemler ve kriterlerin bilinmesi gerekmektedir. Sosyolojik ve psikolojik açıdan sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi ancak iyi bir okul öncesi eğitim sistemi ile gerçekleşmektedir. Dolayısıyla ülkelerin okul öncesi eğitim sistemlerinin karşılaştırılması iyi bir okul öncesi sistemi için gerekli görülmektedir.

1.2. Amaç

Bilindiği üzere okul öncesi eğitimin evrensel nitelikte kabul gören amaçları vardır. Bu amaçlar toplumsal boyutta çalışan annelere destek vermek, çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak çocukların sosyal, duygusal, zihinsel gelişim alanlarında desteklenmesini sağlamaktır. Eğitimsel boyutta çocukların çevresiyle iletişim kurmasını sağlamak ve sosyalleşme süreçlerine katkıda bulunmaktadır. Gelişimsel boyutta ise, fizyolojik olarak bireylerin sağlıklı gelişimine destek olmak ve dil gelişimlerine katkıda bulunmaktadır (Kandır-Aral-Can, 2000).

Bu çalışmanın amacı Türk eğitim sisteminin mevcut okul öncesi eğitimini tespit etmek, OECD ülkeleriyle karşılaştırma yapmak ve okul öncesi eğitimin gelişimi için öneriler geliştirmektir.

1.3. Önem

Okulöncesi eğitim, çocukların gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemdir. Bu dönemdeki eğitimlerin çocuğun daha sonraki öğrenme ve büyüme yeteneklerini etkilemektedir. Okulöncesi eğitim, çocukların gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, kendilerini ifade etmelerini ve öz güven kazanmasını sağlayan, ilköğretime hazırlayan planlı bir eğitim süreci olduğu için ülkemizde okul öncesi eğitimi en yüksek seviyeye çıkarmak için diğer ülkelerle karşılaştırarak geliştirilmesi için öneri sunmak önemli görülmektedir.

İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. Karşılaştırmalı Eğitim

Karşılaştırmalı eğitim, “çeşitli toplumlarda, ülkelerde, bölgelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan, eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de bir kaç yönden karşılaştırarak ortak ve

farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teori ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında, uluslararası ilişkilerin yumuşatılmasında ve bir barış ortamı sağlanmasında yararlanılmaya çalışılan bir bilim olarak tanımlanmıştır” (Ergün, 1985: 3).

Karşılaştırmalı eğitim terimi ilk kez Marc Antoine Jullien, 1817 yılında karşılaştırmalı eğitim üzerine bir çalışma planı ve öngörüşler eseriyle literatüre girmiş ve Jullien ilk karşılaştırmalı eğitimci olarak kabul edilmiştir (Erdoğan, 2003).

Antik çağlardan itibaren önem verilen bir alan olarak karşılaştırmalı Eğitim’in Avrupa’da ve ülkemizde kurucularını şu şekilde açıklamak mümkündür: Tarihsel süreç içerisinde karşılaştırmalı eğitim’in yapılma gerekçesinin aslında ülkelerin yeniden yapılanmaları ve değişen dünyaya uyum sağlayabilme çabalarının bir gösterimi şeklinde ifade etmek mümkündür. Bu yönüyle karşılaştırmalı eğitim iki ülkenin eğitim sistemlerinin karşılaştırılmasının yanı sıra yapılandırılan yeni sistem ile çağdaş ve yenilikçi bir toplumun oluşumuna katkı sağlamaktadır (Cramer ve Browne, 1982).

2.2. Türkiye’ de Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim bireyin doğumundan altı yaşına kadar olan süreci kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak, zengin öğrenme ortamları ile çocukları ilköğretime hazırlamayı amaçlamaktadır (Balat, 2010: 13). Okul öncesi eğitim okul yaşamının diğer yıllarına hazırlık ve temel becerilerinin kazanılmasında ilk basamağı oluşturmaktadır. Toplumların çağa ayak uydurmasında ve çağın becerilerine sahip bireyler yetiştirmesinde okul öncesi eğitim önemli olmaktadır (Özen, 2008: 12).

1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan ilkelerden birisi her yerde eğitimidir. Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim yaşına gelmemiş çocukların eğitimi olarak açıklanmıştır (Bilir vd, 1998). 1977 yıllarına gelindiğinde, İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Okulöncesi Şubesi kurulmuştur. Bu süreçte okul öncesi eğitimi için öğretmenler yetiştirilmesi, okul öncesi eğitim için gerekli araç-gereçler hazırlanması hızlandırılmıştır. 1980’li yıllarda hem okul öncesi eğitim kurumlarında hem de anasınıfları açılmasında artış gözlenmiştir. (Gönen 1990; Oktay, 1983). 1992 yılına gelindiğinde Milli Eğitim Bakanlığı’nın teşkilat ve görevleri hakkında 3797 sayılı kanun kapsamında yeni bir birim olarak Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Bilir-Ark, 1998).

Ülkemizde 2023 eğitim vizyonu ile okul öncesi eğitim önem kazanmakta ve 5 yaş için erken çocukluk eğitiminin zorunlu olması ve kalite standartlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle kırsal ve düşük yoğunlu bölgelerde yaşayan çocuklar için esnek zamanlı ve çeşitli erken çocukluk eğitim modelleri uygulanması hedeflenmektedir. Ayrıca şartları elverişsiz çocuklar için beslenme ve materyal desteği sunulması, oyun temelli gelişim etkinliklerinin düzenlendiği yaz okulları kurulması ve toplum temelli erken çocukluk hizmetlerinin yaygınlaştırılması planlanmaktadır (MEB, 2020).

2.3. OECD Ülkelerinin Okul Öncesi Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Okul öncesi eğitim, temel eğitimin ilk basamağını oluşturmaktadır. Nitelikli bir okul öncesi eğitim bireylerin eğitim hayatında ve toplumsal yaşamında başarılı olmasını sağlamaktadır. Bundan

dolayı nitelikli bir okul öncesi eğitim sisteminin farklı boyutlarını incelemek gerekli görülmektedir. Bu amaçla OECD ülkelerinin okul öncesi eğitim sistemleri alt başlıklarda incelenmektedir.

2.3.1. Amerika’da Okul öncesi Eğitim

Amerika’da okul öncesi eğitim kurumu ilk kez Kindergarten anaokulu 1856 ‘da Frobel’in fikirlerinden esinlenerek açılmıştır. Resmi anaokulu ise ilk kez 1873’ te açılmıştır. 19. Yüzyılın sonlarında Amerika’da okul öncesi eğitim kurumları kamulaştırılmıştır. İkinci dünya savaşında sanayide çalışan annelerin sayısını artırmak ve iş gücü ihtiyacı için sanayi tesislerinde yuvalar açılması önerilmiştir (Larose-Terrise-Bedard, 2001: 4).

Günümüzde Amerika’da okul öncesi eğitim kurumlarına katılım ve yaş seviyeleri incelendiğinde; Amerika Birleşik Devletleri’nde 5 yaşındakilerin okul öncesi veya ilköğretime kayıt oranı% 90’dır. Amerika Birleşik Devletleri’nde 5 yaşından önce okul öncesi eğitim kurumlarına kaydolma, OECD ülkelerinin çoğuna kıyasla daha az yaygındır. Ortalama olarak, OECD ülkelerindeki 4 yaşındakilerin% 88’i okul öncesi ve ilköğretime kaydolmuştur. Amerika Birleşik Devletleri’nde ise bu pay% 66’dır. 3 yaşındakiler arasında uçurum daha da geniş olmakla birlikte, 3 yaşındakiler kayıt oranları% 42’dir ve OECD ülkelerinin ortalamasına kıyasla % 77’nin altında kalmaktadır (OECD, 2019: 5)

2.3.2.Almanya’da Okul Öncesi Eğitim

Almanya’da okul öncesi eğitim 3-6 yaşları arasındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte isteğe bağlıdır (EURYDICE/CEDEFOP, 2003). Almanya ‘da okul öncesi eğitimin amacı çocukların kinestetik, mental ve sosyal yetenekler kapsamında bir bütün olarak gelişimlerinin sağlanmasıdır (Demirel, 2000’den Akt. Yıldırım, 2008: 93). Okul öncesi eğitim kurumları yarım veya tam gün olarak eğitim vermektedir. Ayrıca bu kurumlar hem özel hem kamu hizmetinde eğitim-öğretim faaliyetleri sürdürmektedir (Sözer, 1997: 6).

Almanya’ da okul öncesi eğitim kurumlarında ortak bir müfredat bulunmamakla birlikte, programlarda konu, saat ve kazanımlarda belirli bir plan dâhilinde olmamaktadır. Çocuklar yaş gruplarına göre akademik eğitimin yanında toplumsal kuralları ve öz bakım becerileri konularında eğitim almaktadır (Atlı, 2013: 59). Ortak bir müfredat kullanılmamakla birlikte okul öncesi eğitim kurumlarında erken çocukluk eğitimi için Lander ortak çerçevesi kullanılmaktadır. (EURYDICE/EURYBASE, 2008).

2.3.3.İngiltere’de Okul Öncesi Eğitim

İngiltere’ de ilkokul öncesi eğitim kurumu Frobel ve Pestalozzi’nin fikirlerinden ilham alınarak Robert Owen tarafından açılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarına duyulan ihtiyaç daha çok ikinci dünya savaşından sonra kadınların iş hayatına girmesiyle birlikte bir gereksinim sonucunda okul öncesi eğitimi kurumlarının sayısı artmıştır. O dönemlerde annelerin sosyo-kültürel açıdan yetersiz oldukları düşüncesiyle çocukların eğitimsel ihtiyaçlarının karşılanması ve topluma bedensel ve zihinsel açıdan sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklara zengin öğrenme ortamları sunarak yaratıcılık becerilerinin gelişmesine önem verilmiş, ayrıca el ve göz koordinasyonlarını geliştirecek el becerisi gerektiren etkinlikler

düzenlenmektedir. Çocukların zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesinin yanında öz bakım becerileri ve sağlıklı beslenme yönünden de desteklenmiştir (Yaşar, 1984).

İngiltere’ de okul öncesi eğitimde çocukların eğitim görebilecekleri okullar genellikle özel bağımsız okul öncesi eğitim kurumları olmaktadır. 3-5 yaş aralığındaki çocuklar bağımsız bir anaokulunda, ilköğretimde yer alan ana sınıflarında veya kreşlerde öğrenim görebilmektedir. Ayrıca 1998 okul standartları yasasında 2-5 yaş grubunda bulunan özel gereksinimli bireylerin güvenliği yasalarla koruma altına alınmıştır. 2006-2008 yıllarında okul öncesi eğitim kurumlarında düzenlemeler yerel yönetimlere bırakılmıştır (Oruç, 2014: 193).

2.3.4. İtalya’da Okul Öncesi Eğitim

İtalya’da zorunlu eğitim 6-16 yaş aralığındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Zorunlu eğitim, ilköğretim beş yıl ortaöğretim üç yıl ve üst öğretim iki yıl olmak üzere toplam on yıl olan bir yapılanmaya dayanmaktadır (Eurydice, 2010’dan Akt. Mazlum, 2014: 1151).

İtalya’da ilkokul öncesi eğitim 1907 yılında açılmıştır. Okul öncesi eğitimde önemli isimlerden olan Montessori İtalya’da okul öncesi kurumlarının mimarı olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitim İtalya’da çocukların yaş seviyelerine göre iki aşamada düzenlenmektedir. İlk aşamada 0-3 yaş arası çocuklar için kreş hizmetleri verilmektedir. Bu kreşler eğitim sisteminin doğrudan parçası değildirler. 3-6 yaş arasında hizmet veren okul öncesi eğitim kurumları eğitimin ilk basamağı olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitim İtalya’da zorunlu değildir. Ayrıca okul öncesi eğitim ücretsizdir (Eurydice, 2013; EP-Nuffic, 2016; MEB, 2010; UNIDAV, 2013).

2.3.5. Fransa’da Okul Öncesi Eğitimi

Fransa’da okul öncesi eğitim kurumları ilk kez 19. Yüzyılın başlarında görülmektedir. Fransa’da ilk uygulama Johann Friderich Oberlin tarafından 1767 yılında anne ve babaları çiftçi olan ailelerin korunma, barınma ve bakımları için sığınma evi niteliğinde okul öncesi eğitim kurumları kurulmuştur (Kartal, 2005).

Fransa’da okul öncesi eğitim kurumlarında üç pedagojik öge dikkate alınmaktadır: Okul öncesi ilk öğrenme dönemi, temel becerilerini öğrenme, bilgileri derinleştirme (Kartal, 2013).

Fransa’da okul öncesi eğitim kurumlarında beş alana yönelik etkinlikler temel alınmaktadır. Bu etkinlikler şu konularla ilgili olmaktadır: Dil gelişimi odaklı etkinlikler, iş birliği (Birlikte yaşama), bedensel destekli etkinlikler, dünyayı keşfetmek, yaratıcılık ve hayal kurma (Kartal, 2005).

Fransa’da günümüz okul öncesi eğitim kurumlarının durumu incelendiğinde; Fransa okul öncesi eğitime 3 yaş itibarıyla başlamakla birlikte, 3 yaşındaki çocukların neredeyse tamamı 2017 yılında okul öncesi eğitime kaydolmuşken, OECD ülkelerinin ortalamasına kıyasla çok daha düşük (% 77) kalmaktadır. Ek olarak, okul öncesi dönemdeki çocukların% 87’si halka açık kurumlarda eğitim görmektedir. Fransa’da okul öncesi özel harcamaların payı, OECD ülkeleri içerisinde düşük oranlardan birini göstermektedir Fransa’da% 7, OECD ülkeleri genelinde ortalama% 17) olmaktadır (OECD, 2019: 3).

2.3.6. Norveç’ te Okul Öncesi Eğitim

Norveç’te okul öncesi eğitimin temelleri 1739 yılında ilk eğitim yasası ile başlamıştır. 1827 yılında, okuma-yazma, matematik ve şarkı söyleme konuları ile başlatılan eğitim 1936 yılına gelindiğinde, 7 yıllık zorunlu okul eğitimi olarak uygulamaya geçilmiştir. 1969 yılında, zorunlu eğitimi 9 yıla, 1997 yılında da herkes için 10 yıla çıkarılmıştır (Norway Education, 2020).

Norveç’te okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte 2006 yılında eğitim ve araştırma bakanlığının koruması altına alınmıştır. Yasal kurallar, yerel yönetimlerde belirli sayıda okul öncesi eğitim kurumlarının olmasını zorunlu tutmaktadır (EURDIYICE, 2008).

Okul öncesi eğitim kurumlarında hem kamu hem de özel kurumlar Anaokulları yasası planına göre hareket etmek zorundadır. Bütün okullar ulusal programa dayalı yıllık plan hazırlamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında günlük planlar yedi öğrenme alanına odaklanmaktadır. Bu öğrenme alanları: Dil becerileri, sanat eğitimi, matematik eğitimi, fen eğitimi, ahlak eğitimi, toplum eğitimi, beden eğitimi (EURDYICE/CEDEFOP, 2007).

2.3.7. Hollanda’da Okul Öncesi Eğitim

Hollanda okul öncesi eğitimde 4-6 yaş arasındaki çocuklar ilköğretim bünyesinde anaokuluna gitmektedir. 4 yaş altındaki çocukların gidebilecekleri okul öncesi eğitim kurumu bulunmamaktadır (Erginer, 2006: 317; Türkoğlu, 1998: 269).

İlköğretim çağına gelmemiş çocukların okul öncesi eğitimde 0-4 yaş çocuk yuvaları ve 2-4 yaş oyun grupları olarak sınıflandırılmıştır. Çocuk yuvalarının giderleri devlet ve yerel otoritelerden finanse edilmektedir. Ayrıca aileler yuva ihtiyaçlarına göre belirli miktar ücret ödemektedirler (Sağlam, 1999: 179; Türkoğlu, 1998: 269). Hollanda’da okul öncesi eğitim kurumlarının amaçlarını çocukların oyunla sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini sağlamak olarak özetlemek mümkündür (Erginer, 2006: 317).

2.3.8. İsveç’te Okul Öncesi Eğitim

İsveç’te okul öncesi eğitim 1-7 yaş aralığındaki çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumları: Günlük bakım merkezleri (1-6 yaş), Yarım günlük gruplar (4-6 yaş), Açık ilköğretim kurumları şeklinde sınıflandırılmaktadır (Gülcan, 2005, 194).

İsveç’te okul öncesi kurumların amacı çocukların gelişimini desteklemek ve zorunlu eğitime hazırlamaktır. Diğer bir deyişle okul öncesi eğitimde amaç çocukları ilköğretimi hazırlamaktır (Türkoğlu, 1998: 405).

Okul Öncesi Eğitimin Temel Özellikleri: Okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Karma eğitim yapılmaktadır. 6 yaş grubundaki çocuklar için okul öncesi eğitim ücretsizdir.

Daha erken yaşlarda çocukların okul öncesi eğitime katılmasını isteyen aileler belirli miktarda ücret ödemektedirler (Erginer, 2006, 98; Gülcan, 2005: 402; MEB, 2006: 137).

2.3.9. Belçika’da Okul Öncesi Eğitim

Belçika’da okul öncesi eğitim isteğe bağlı ve ücretsiz olmakla birlikte, karma eğitim sistemi ile yürütülmektedir. 2-6 yaş arasındaki çocukları kapsayan okul öncesi eğitimin amacı, bilişsel,

psikomotor ve devinişsel yönden gelişimlerini sağlamak, ayrıca dil becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmektedir (Sağlam, 1999: 103).

2.3.10. Yunanistan’da Okul Öncesi Eğitim

Yunanistan’da okul öncesi eğitim, 3,5- 5,5 yaşları arasındaki çocukları kapsamaktadır. Zorunlu olmayan okul öncesi eğitim kurumlarında iki yıllık bir eğitim verilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları hem devlet hem de özel kurumlarda olabilmektedir (MEB, 2006b: 211; Sağlam, 1999: 342).

Okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf mevcuduna göre okullar tek ve iki öğretmenli olarak ayrılmaktadır. Sınıf mevcudu tek öğretmenli okullarda 7-30 kişi arasında iken, iki öğretmenli anaokullarında 31-60 kişi aralığında olmaktadır. Ayrıca okul öncesi kurumlarda düzenlemeler çocukların yaş seviyeleri dikkate alınmadan yapılmaktadır (Erginer, 2006: 52; Türkoğlu, 1998: 596).

Yunanistan’da okul öncesi eğitimi amaçlar şu şekilde açıklanmaktadır: Çocukların sosyal, duygusal, bilişsel ve ahlaki yönlerden gelişimlerini sağlamak. Zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak. Estetik ve yaratıcı duygularını geliştirmek olarak açıklanmaktadır (Erginer, 2006: 47; Türkoğlu, 1998: 597).

2.3.11. Finlandiya’da Okul öncesi Eğitim

Finlandiya kuruluşundan bugüne eğitimde yüksek standartlara bağlı kalmış bir ülke olarak bilinmektedir. Finlandiya’da okul öncesi eğitim Frobel’in eğitim yaklaşımına dayanmaktadır. Frobel okul öncesi eğitimin amacını şu şekilde açıklamaktadır:

Okul öncesi eğitim kurumlarının amacı çocukları yalnızca gözden ayırmamak değil, çocukların gelişim seviyelerine ve hazır bulunuşlarına uygun eğitim vererek onları toplumla tanıştırmak olarak açıklamaktadır. Özellikle okul öncesi eğitimde temel amaç, çocukların kalpleri ve akıllarını doğru yönlendirerek uyum içinde yaşamalarını sağlamaktır.

Finlandiya’da Okul Öncesi Eğitim: Anaokulları, aile gündüz bakımı, okul etkinlikler olarak gruplandırılmaktadır.

Ayrıca Finlandiya’da üç yaşın altındaki çocuklara gündüz bakım evlerinde bakım sağlanması için ciddi çalışmalar yapılmaktadır. 3-6 yaş grubundaki çocuklarında okul öncesi eğitim kurumlarına katılımları yüksek oranlarda olmaktadır (Gürkan, 1988: 363).

2.3.12. İspanya’da Okul Öncesi Eğitim

İspanya’da okulöncesi eğitim 0–6 yaş arası çocukları eğitimini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim iki aşamada her biri üç yıl süre yapılandırılmıştır (EURYDICE, 2005, Akt. MEB, 2006a; MEB, 2006b, 129).İspanya okul öncesi eğitim kurumlarında hem karma hem de tek cinsiyetli eğitim verilmektedir (Erginer, 2006: 184; EURYDICE/CEDEFOP, 2003). İspanya’da okul öncesi eğitimin temel amacı, çocukların zihinsel, bedensel, sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır (EURYDICE/CEDEFOP, 2003).

İspanya’da okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte devlete bağlı okul öncesi kurumları ücretsizdir. Okul öncesi kurumlarda beslenme, ulaşım gibi gereksinimler çocukların aileleri

tarafından karşılanmaktadır (Yıldırım, 2008: 98). Okul öncesi eğitimin ilk aşaması 0-3 yaş arasındaki çocukları oluştururken, ikinci aşaması 3-6 yaş arasındaki çocukları oluşturmaktadır. Ayrıca okul öncesi eğitimin ilk aşaması hem devlet kurumlarında hem de özel eğitim kurumları ücretsiz olmaktadır (EURYDICE, 2005, Akt. MEB, 2006).

2.3.13. Lüksemburg’da Okul Öncesi Eğitim

Lüksemburg’da okul öncesi eğitim 4–6 yaş grubundaki çocukları eğitimini kapsamaktadır. Lüksemburg’da okul öncesi eğitim zorunu olup anaokullarında verilmektedir (Erginer, 2006: 241; MEB, 2006b, 165; Sağlam, 1999: 270). Belediyeler, 1998–1999 eğitim- öğretim yılında üç yaş grubundaki çocuklara isteğe bağlı okul öncesi eğitime dahi olma fırsatı tanımıştır (Erginer, 2006, 241).

Okul öncesi eğitimin amacı, çocukların bedensel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyerek ve onları ilkökula hazırlamak amaçlanmaktadır. Okul öncesi eğitimde değerlendirme sürecinde başarıya yönelik bir işlem gerçekleştirilmez. Öğretmenler öğrencilerin gelişimini düzenli olarak takip etmektedirler (Sağlam, 1999; Türkoğlu, 1998).

Okul öncesi eğitim kurumlarının yapılandırılması belediyelere göre farklılık göstermektedir. Lüksemburg’da nüfus oranı düşük olduğu için okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf mevcudu ortalaması 17-18 kişi olmaktadır (Erginer, 2006: 241). Okul öncesi eğitim kurumları genellikle ilköğretim okulları ile aynı binaya inşa edilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları ülkenin her yerine yaygınlaştırılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarının olmadığı bölgelerde ücretsiz ulaşım sağlanarak eğitim yapılır. Lüksemburg’da okul öncesi eğitimde okullaşma oranının ise % 100 olduğu saptanmıştır (Gülcan, 2005; Türkoğlu, 1998).

2.3.14. Danimarka’da Okul Öncesi Eğitim

Danimarka’da 0/6–7 yaş grubundaki çocuklar için geniş yelpazede okul öncesi eğitim kurumları sunulmaktadır (Erginer, 2006: 77; EURYDICE/EURYBASE, 2005a; Gülcan, 2005, 128). Okul öncesi eğitim üç kuruma ayrılmaktadır. Bu kurumlar: Yuvalar (0-3 yaş), anaokulları (3–7 yaş), ilkökul öncesi sınıflar (6–7) ve 3 ay - 14 yaş arası çocuklar için düzenlenmiş kurumlardır (EURYDICE, 2005, Akt. MEB, 2006).

Okul öncesi eğitim kurumlarında karma eğitim yapılmaktadır. Ayrıca eğitim yarım gün veya tam gün olarak yapılmaktadır. Okulöncesi eğitim zorunlu olmamaktadır (Erginer, 2006: 77; EURYDICE/EURYBASE, 2005). Okulöncesi eğitimin amacı ise, çocukların oyunlar ve oyun temelli etkinliklerle akranlarıyla iletişim ve paylaşım içerisinde bulunmasını sağlamak, okul ortamına fiziksel ve psikolojik açıdan alışmalarını sağlamak ve çocukları ilköğretime hazırlamak amaçlanmaktadır (Erginer, 2006: 74). Üç okul öncesi eğitim kurumu da Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı yönetilmektedir. Diğerleri gruptaki okul öncesi eğitim kurumları ise özel kurumlardır (Erginer, 2006: 77–78; MEB, 2006b: 67).

2.3.15. Letonya’da Okul Öncesi Eğitim

Letonya’da okulöncesi eğitim yedi yaşından küçük çocukları kapsamaktadır (EURYDICE, 2006). Okulöncesi eğitim 1–7 yaş grubunu kapsamakla birlikte ilk aşamada 5–7 yaş grubunda olan

çocukların okulöncesi eğitimleri zorunlu olmaktadır. 1–5 yaş grubundaki çocukların okulöncesi eğitimi ise zorunlu olmayıp isteğe bağlı olmaktadır (EURYDICE/EURYBASE, 2005).

Letonya’da okulöncesi eğitimin amacı, çocukları ilköğretime hazırlamaktır. Ayrıca okulöncesi eğitimde çocukların bilişsel, kinestetik, sosyal kapasiteleri ve paylaşım iletişim ve dil becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (EURYDICE/EURYBASE, 2005d).

Okulöncesi eğitim hem devlete hem de özel kuruluşlara ait kurumlarda yapılandırılmıştır. Devlet okulları ücretsiz olmaktadır. Ancak eğitimsel etkinlikler dışındaki temel gereksinimlerin giderleri aileler tarafından karşılanmaktadır. Özel kurumlara ait okulöncesi eğitim kurumlarında ise 5–6 yaş grubundaki çocukların eğitimi sürecindeki bütün gereksinimlerinin giderleri aileler tarafından karşılanmaktadır (EURYDICE, 2006).

2.3.16. Litvanya’da Okul Öncesi Eğitim

Litvanya’da okulöncesi eğitim devlet okullarına bağlı bir kurum değildir (EURYDICE, 2006). İsteğe bağlı olan okul öncesi eğitim 1–6 yaş grubundaki çocukları kapsamaktadır (EURYDICE, 2005). Okulöncesi eğitimin amacı ise, çocukların bireysel, ahlaki sosyal ve zihinsel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmaktır (EURYDICE/EURYBASE, 2004).

Okulöncesi eğitim kreşlerde, gündüz bakım evlerinde ve anaokullarında verilmektedir. Aynı zamanda bu okullarda özel gereksinimli bireylere yönelik eğitimde verilmektedir (EURYDICE/EURYBASE, 2004). Okulöncesi eğitim kamu yönetimlerin sorumluluğunda olmaktadır. Velilerin okul öncesi eğitim kurumları için ödemek oldukları ücret okul kurucu tarafından belirlenmektedir (EURYDICE, 2006).

2.3.17.İrlanda’da Okul Öncesi Eğitim

İrlanda’da okulöncesi eğitim kurumları Eğitim ve Bilim Dairesi’nce ilköğretim okullarında gerçekleştirilmektedir. Okul öncesi eğitim hizmetleri zorunlu olmayıp, gönüllülük esası üzerine oluşturulan kurumlarda verilmektedir. Ayrıca okul öncesi eğitim kurumları formal eğitim kurumları içerisine dâhil değildir (Erginer, 2006: 113; EURYDICE/CEDEFOP, 2003e).

Okulöncesi eğitim kurumları olmamaktadır, ancak çocuklar ilkokula dört yaşından itibaren başlamaktadırlar (EURYDICE/EURYBASE, 2004a). Dört ve beş yaşındaki çocukların ilkokula devam etmeleri zorunlu olmamakla beraber 2001–2002 eğitim- öğretim yılı istatistiklerine göre okullaşma oranı dört yaşındaki çocuklarda % 47,7, beş yaşındaki çocuklarda % 97,6’ olduğu saptanmıştır (EURYDICE, 2005).

2.3.18.Çekya’da Okul Öncesi Eğitim

Çekya’da okulöncesi eğitim sisteminin önemli bir parçası olarak görülmekte ve 3–6 yaş grubunu kapsamaktadır. Yarım gün veya tam gün olarak yapılandırılan bu okullarda eğitim zorunlu olmamaktadır (EURYDICE/EURYBASE, 2006).

Okul öncesi eğitim kurumlarında karma eğitim yapılmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında bir sınıfta en az 18 en çok 24 öğrenci bulunmaktadır (EURYDICE/CEDEFOP, 2003). Okulöncesi eğitimin amacı ise, çocukların zihinsel ve fiziksel yeteneklerini geliştirerek, onların

sosyal ve kültürel yönden gelişimlerine katkı sağlamak ve onları ilkokul yaşamına hazırlamaktır (EURYDICE/EURYBASE, 2006).

Okul öncesi eğitim kurumları iller tarafından yönetilir. Okulların büyük çoğunluğu ücretsizdir ancak ailelerden okul gereksinimleri için belirli miktarda ücret ödemeleri gerekmektedir (EURYDICE, 2005, Akt. MEB, 2006; MEB, 2006, 61).

2.3.19. Japonya’da Okul Öncesi Eğitim

Japonya okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, iki tür kurum bulunduğu görülmektedir: Anaokulu ve gündüz bakım merkezleri holistik bir konsept olan “hoiku” (bakım ve eğitim) 130 yıldan fazla bir süredir kullanılmaktadır (Hayashi, 2011; MEXT/NIER, 2011; Taguma-Litjens-Makowiecki, 2012). Japonya okul öncesi eğitimi tarihsel süreç içerisinde özellikle Meiji reformundan önce, samuray ailelerin çocukların bakıcılar tarafından büyütülmekteydi ve halkın diğer gruplarını oluşturan balıkçı ve çiftçilerin çocuklarını ise, yaşlılar veya kardeşler büyütmekteydi. Ancak bu düşünce Meiji reformu ile birlikte değişerek, okul öncesi eğitimin amaç ve yaklaşımları belirlenerek ilk kez devlet bünyesinde bir anaokulu açılmıştır (Kami-Yamazaki, 1974; Akt: Sakai, 2006).

Okul öncesi eğitimde Japonya’nın bugünkü istatistiksel rakamları incelendiğinde, 3-5 yaşında bulunan çocukların % 91’i okul öncesi eğitim kurumlarına kayıtlıdır. Okul öncesi eğitim 2017 yılında OECD ülkelerinin ortalaması kıyasla % 87’nin üzerinde olduğu saptanmıştır. Ek olarak 3 yaşın altındaki çocukların kaydı % 30 iken OECD ülkelerinin ortalamasına kıyasla % 36’nın altında kalmıştır. Ancak bu oran 2010 ile 2017 arasında, OECD ülkeleri arasındaki en büyük artışlardan birisini yaşamıştır. Bu artış hükümetin çocuk bakımı sayısını artırdıkça, çocuk bakım kapasitesindeki artışında artması ile açıklanmaktadır (OECD, 2019: 5).

2.3.20. Kanada’da Okul Öncesi Eğitim

Kanada’da zorunlu eğitim 6-16 yaş arasındaki çocukları kapsamakla birlikte okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Ayrıca bütün eyaletlerde okul öncesi eğitim en az 1 yıllık bir süreç içerisinde ilköğretime hazırlık olarak planlanmaktadır (Akçay, 2006: 48-49).

Quebec, Ontario ve Manitoba eyaletlerinde okul öncesi eğitim 4 yaştan başlamakta ve Ontario’da 2,5-5 yaş arası çocuklar burada bulunan özel okullarda eğitim görmektedir (Klieme, 2003). Ontario’da yayınlanan 1998 Anaokulu programı, ilk resmî program olmuştur. Programın amacı ise, çocukların öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak ve ilköğretime hazırlamaktır (Akçay 2006: 49). Kanada’da okul öncesi eğitime 5 yaş düzeyinde katılım %91’dir. OECD (2020) verilerine göre 3-5 yaş aralığında okul öncesi eğitime katılım durumu ise 2017 yılında %87 olduğu saptanmıştır.

2.3.21. Kore’de Okul Öncesi Eğitim

Kore’de okul öncesi eğitim Milli Eğitim Bakanı Botong Kyoyukuk’un İlkokul eğitim bölümünü okul öncesi eğitim için görevlendirmesiyle başlamaktadır. 1949 yılında Eğitim Kanunu ile okul öncesi eğitime dair açıklamalarda bulunulmuştur. Ayrıca okul öncesi eğitim yaş düzeyi 4 yaş olarak sınırlandırılmıştır. 1952 yıllarında okul öncesi eğitimle ilgili olarak Eğitim Kanunu yürürlüğe girmiştir ve bu kanunda anaokulu kurma, çocuk sayısı, müfredat ve eğitim günleri ile ilgili

düzenlemeler yer almıştır. 1960'lı yıllarda ise özellikle Güney Kore'de okul öncesi eğitim kurumlarının sayısı artmaya başlamıştır (Choi, 2013: 44).

Kore'de okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Günümüzde Kore'de okul öncesi eğitimin durumu incelendiğinde, çocukların büyük bir kısmı (% 90'ı) geliştirme programları ile okul öncesi kurumlarına kaydolmuş ve okul öncesi eğitime katılım durumu OECD ülkelerine kıyasla ortalamanın üzerindedir (OECD, 2019: 3).

2.3.22. Macaristan'da Okul Öncesi Eğitim

Macaristan'da okul öncesi eğitim kurumları eğitim sisteminin 1981 yıllarından itibaren bir parçasını oluşturmaktadır. Macaristan'da okul öncesi eğitim 3-6 yaş grubunun eğitimini kapsamakta ve zorunlu değildir. Ancak 5 yaş grubu için ilköğretime hazırlık amaçlı okul öncesi eğitim zorunlu olmaktadır (Balım-Argun-Cüez, 2006: 82).

Macaristan'da okul öncesi eğitime önem verilmekte ve erken çocukluk eğitimini destekleyici projeler hazırlanmaktadır. Özellikle sosyal açıdan dezavantajlı çocukların okul öncesi eğitimden yararlanması için okul öncesi eğitim ücretsiz verilmektedir. Macaristan eğitim sistemi okul öncesi eğitim ile ilgili kalite standartlarını yükseltmek amaçlı önemli bütçeler ayırmaktadır. Son verilere göre resmi eğitim sistemi içerisinde 3-6 yaş düzeyinde bulunan çocuklar %90'ı okul öncesi eğitime devam etmektedir (Balım-Argun-Cüez, 2006: 83).

2.3. 23. Portekiz'de Okul Öncesi Eğitim

Portekiz'de zorunlu eğitim 12 yıl olmakla birlikte 6 yaşında başlamaktadır. Ancak okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Okul öncesi eğitim Portekiz'de 3-5 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamaktadır. Eğitim bakanlığına bağlı okul öncesi kurumları ücretsiz hizmet vermektedir. Ayrıca çalışma ve sosyal güvenlik Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında ailelerin gelir durumuna göre belirli miktarlarda ücret alınmaktadır (Saklan, 2016: 17).

Eğitim ve Bilim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğrenci sayıları yirmiyi geçmemekte ve haftada beş gün ikili öğretim yapılmaktadır (Arslan, 2005; Erginer, 2012; Eurydice, 2013). Portekiz'de kurumsal olarak okul öncesi eğitim kurumları yüksek seviyede olmaktadır (Saklan, 2016: 18).

2.3.24. Polonya'da Okul Öncesi Eğitim

Polonya'da okul öncesi eğitim 20. Yüzyılın başlarında kurulmaya başlanmıştır. Okul öncesi eğitim kurumları, ilköğretime bağlı 3-5 yaş aralığında bulunan çocuklara yönelik yetiştirme okullarında olmaktadır. Özellikle 1940'lı yıllardan kadınların iş hayatına girmesiyle okul öncesi eğitime verilen önem artmıştır (Parmaksız ve Yavuz, 2016: 64).

Polonya'da okul öncesi eğitimde 6 yaş grubunda bulunan çocukların ilköğretime hazırlanması amacıyla okul öncesi eğitim görmeleri zorunludur. Polonya'da okul öncesi eğitimin amaçları ise şu şekilde açıklanmaktadır: Çocuklara günlük yaşam becerilerini kazandırmak ve çocukların yaşamlarında ihtiyacı olan yetenekleri geliştirmek. Çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerini desteklemek. Farklı yeteneklere sahip çocukların etkileşimde bulunmasını sağlamak (Parmaksız-Yavuz, 2016: 64).

2.3.25. İsrail’ de Okul Öncesi Eğitim

İsrail’de okul öncesi eğitim 2-5 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitimin temel hedefi çocukların sosyalleşme ve dil becerilerinin desteklenmesidir. Okul öncesi eğitim programları genelde yerel yönetimler tarafından düzenlenmektedir. Bazı programlar ise kadın kuruluşları veya özel şahıslara ait gündüz bakım evlerinin sahipleri tarafından düzenlenebilmektedir (Eğitim, 2020: 170).

5 yaş düzeyinde bulunan çocuklar için okul öncesi eğitim ücretsiz olmakla birlikte zorunludur. Okul öncesi eğitim programları dil becerileri, bilişsel ve yaratıcı düşünme becerileri, sayısal kavramları ve temel becerileri geliştirmeye odaklanmaktadır. Ayrıca gelecekte sağlam bir eğitim kalitesi sağlamak için bütün okul öncesi eğitim kurumları bakanlıklar tarafından denetlenmekte ve yönetilmektedir (Eğitim, 2020: 170).

2.3.26. Slovenya’da Okul Öncesi Eğitim

Slovenya’da okul öncesi eğitim uzun bir geleneğe sahiptir. Özellikle İkinci dünya savaşından sonra okul öncesi eğitim kurumlarında program geliştirme, nitelikli personeller yetiştirme ve oyun odaları kurulumu gibi konularda çalışmalar düzenlenmiştir. Okul öncesi eğitim 1-6 yaş arasında olan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim zorunlu olmamakta ve ebeveynlerin kararlarına bırakılmaktadır (EURDYICE, 2019).

Okul öncesi eğitimin kurulmasından ve planlanmasından belediyeler sorumlu olmaktadır. Slovenya’da okul öncesi eğitimin temel amacı çocuklara öz bakım becerileri, sosyal beceriler ve temel öğrenme becerilerinin kazandırılmasıdır. Ebeveynler okul öncesi eğitim kurumlarını belirli miktarlarda ücret ödemektedirler. Ayrıca 2018-2019 verilerine göre okul öncesi kurumlara Slovenya’da çocukların %94’ü okul öncesi eğitime katılmaktadır (EURDYICE, 2019).

2.3.27. Slovakya’da Okul Öncesi Eğitim

Slovakya’da okul öncesi eğitim 3-6 yaş aralığında bulunan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Ülkede okul öncesi eğitimin temel amacı çocukların dil becerileri ve okuma-yazma becerilerini geliştirerek ilköğretime hazırlamaktır (Petrova-Zapotocna 2018: 146).

Ayrıca Slovakya okul öncesi eğitimde ulusal müfredat takip edilmektedir. Programda dil ve konuşma becerilerine dört boyutta, telaffuz ve dil bilgisi, kelime bilgisi, iletişim becerileri ve el yazısı için ince motor becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Ayrıca programda sanat becerilerinin geliştirilmesine de yer verilmektedir (Petrova-Zapotocna 2018: 147). Ek olarak Slovakya’da 2016 yılında düzenlenen okul öncesi eğitim programında da dil gelişimine odaklanılmış ve erken okuryazarlık becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır (Petrova-Zapotocna 2018: 150).

2.3.28. İsviçre’de Okul Öncesi Eğitim

İsviçre’de zorunlu eğitim 6 yaşında başlamaktadır. Okul öncesi eğitim ise zorunlu eğitim kademesine dâhil olmamakta ve 4 yaşında başlamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf mevcutları en fazla 20 çocuk olarak belirlenmiştir. Ayrıca okul öncesi eğitim yerel kurumların kontrolünde ücretsiz olarak sunulmaktadır (Arı, 2006: 14).

İsviçre’de okul öncesi eğitim programları dil gelişimine odaklanmaktadır. Çocukların ilköğretime başladığında okuryazarlık becerilerini kazanmaları okul başarısı açısından oldukça önemli olmaktadır. Ayrıca İsviçre’de okul öncesi eğitim kurumları oyun alanı olarak görülmez, çocukların sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimlerinin desteklendiği, ayrıca aile eğitimi ve çocukların yaratıcılık becerileri desteklenmektedir (Arı, 2006: 14).

2.3.29. Avusturya’da Okul Öncesi Eğitim

Avusturya’da okul öncesi eğitim 3-6 yaş düzeyinde bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte ebeveynlerin tercihi bırakılmaktadır. Okul öncesi eğitimin denetim ve yönetimi ise yerel kurullar tarafından yapılmaktadır (Memduhoğlu, 2008: 547).

Okul öncesi eğitim kamuya açık veya özel kurumlar tarafından yürütülebilmektedir. Avusturya’da okul öncesi eğitimin temel amacı aile içerisinde verilen eğitimin sosyal, ahlaki ve dini değerlere göre desteklenmesidir. Ayrıca 2010 yılından itibaren okul öncesi kurumlarda 5-6 yaş grubunda bulunan çocukların haftada 4 gün devam zorunlulukları olmaktadır (EURYDICE, 2017).

2.3.30. Belçika’da Okul Öncesi Eğitim

Belçika’da okul öncesi eğitim 2,5-5 yaş düzeyinde bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim isteğe bağlı ve ücretsizdir. Okul öncesi kurumlar ilköğretim kurumlarına bağlı olmakla birlikte temel eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitimin temel amacı ise çocukları topluma uyumlu bireyler olarak yetiştirmek ve eğitsel başarılarının desteklenmesidir (Ulu-Kaya, 2020).

Okul öncesi eğitime katılım durumlarında çocukların yarısından fazlası devlete bağlı özel kurumlara kayıtlıdır. Ayrıca okul öncesi eğitim kaynakları OECD standartlarına uygundur (OECD, 2019: 4).

2.3.31. Meksika’da Okul Öncesi Eğitim

Meksika’da okul öncesi eğitim 3-5 yaş düzeyinde bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim sistemleri, genel, yerli ve topluluk anaokulları şeklinde örgütlenmektedir. Genel anaokulları okul öncesi çağda bulunan çocuklara en fazla hizmet veren kurumlardır. Bu anaokulları kentlerde veya köylerde olabilmektedir. Yerel okullar ise çoğunlukla kent merkezlerinde olmaktadır. Yerel okullarda 0-48 ay arasında bulunan çocuklara bakım sağlanmaktadır. Bu programlar sosyal güvenlik ve hizmet enstitüsü tarafından düzenlenmektedir (Yoshikawa-Olazagasti-Bub-Knaul, 2007: 8-9).

Topluluk anaokullarında ise, çalışan annelerin çocuklarına 6 yaşına kadar bakım sağlanmaktadır. Bu okullarda aileleri kapsayan programlara odaklanmaktadır (Yoshikawa-Olazagasti-Bub-Knaul, 2007: 9).

2.3.32. Yeni Zelanda’da Okul Öncesi Eğitim

Yeni Zelanda okul öncesi eğitimi 2-5 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitime katılacak olan çocuklara devlet maddi yardımında bulunmaktadır. Yeni Zelanda’da okul öncesi eğitim çocukların ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte ve çocukların bütünsel gelişimlerini

destekleyecek biçimde düzenlenmektedir. Okul öncesi eğitim ortamları çocukların araştırma ve keşfetme becerilerini destekleyici olarak sunulmaktadır (Taguma-Litjens-Makowiecki, 2012).

Yeni Zelanda’da bütün okul öncesi eğitim kurumları ulusal müfredat Te Whariki programını kullanmaktadır. Öğretmen ve aileler arasında öğrenme ortaklığını vurgulamaktadır. Ayrıca program bütüncül bir yapıdadır (Çetin, 2017).

2.3.33. İzlanda’da Okul Öncesi Eğitim

İzlanda’da okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte 1-6 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamaktadır. Erken çocukluk eğitimi merkez tabanlı ve ev tabanlı hizmetler olarak ikiye ayrılmaktadır. 1-6 yaş aralığında bulunan çocuklar eğitim bakanlığı’nın sorumluluğu altında okul öncesi kurumlara gidebilmektedirler. Ayrıca aile bakanlığına bağlı olarak doğumdan 2 yaşına kadar ev tabanlı hizmetler sunulmaktadır (EURYDİCE, 2020).

İzlanda okul öncesi eğitim programlarında oyun temelli bir yaklaşım temel alınmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumları oyun temelli bir yaklaşımı esas alarak kendi programlarını oluşturmaktadır. Buna ilaveten okul öncesi eğitim kurumlarında özel eğitim hizmetleri, psikolojik yardım ve profesyonel hizmetler sunulmaktadır (EURYDİCE, 2020).

2.3.34. Estonya’da Okul Öncesi Eğitim

Estonya’da okul öncesi eğitim 1,5-7 yaş düzeyinde bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim zorunlu değil ebeveynlerin isteğine bağlıdır. Erken çocukluk yıllarında çocuk bakım hizmetleri ev tabanlı veya merkez tabanlı hizmetler sunmaktadır (EURYDİCE, 2019).

Estonya’da okul öncesi eğitim kurumlarda sınıf mevcutlarının üst sınırı kreşlerde 14, anaokullarında 20, karışık gruplarda ise 18 çocuk olarak belirlenmiştir. Okul öncesi eğitimin temel amacı çocukların günlük yaşam becerilerini kazanmasını sağlamak ve akademik başarılarını desteklemektedir. Okul öncesi eğitim programlarında çocukların gelişim seviyeleri dikkate alınarak etkinlikler düzenlenmektedir. Ayrıca okul öncesi eğitimde aile katılımı da önem verilen konular arasında olmaktadır (Demir, 2020).

2.3.35. Güney Kore’de Okul Öncesi Eğitim

Güney Kore’de okul öncesi eğitim 3-5 yaş düzeyinde bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumları Sağlık Bakanlığına ve Eğitim Bakanlığına bağlı olarak çalışmaktadır. Güney Kore’de okul öncesi eğitimin temel amacı, sağlıklı bir yaşam için gerekli becerileri öğretmek, çocukların toplumsal hayata uyumlarını kolaylaştırmak, yaratıcı ve psikomotor becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir (Demir, 2020).

2.3.36. İsveç’te Okul Öncesi Eğitim

İsveç’te okul öncesi eğitim 1-6 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim zorunlu değildir. İsveç’te okul öncesi eğitimin temel amacı, çocukların gelişimini destekleme, bağımsız bireyler yetiştirme, çocukların etkileşimini artırma, çocukların kavrama ve dil becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır (Ada-Üstün, 2008).

İsveç okul öncesi eğitim sistemi, çocukların bireysel gereksinimlerine bağlı ve ilgilerine yönelik oyun temelli bir programı esas almaktadır. Ayrıca okul öncesi eğitim programında toplumsal cinsiyet konusunun giderek önem kazandığı görülmektedir (Education in Sweden, 2018).

2.3.37. Avustralya’da Okul Öncesi Eğitim

Avustralya’da okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Bazı eyalet ve bölgelerde çocukların eğitimlerini evde almaları ve belirli koşullar altında ebeveynler tarafından almaları sağlanmaktadır (Güven-Azkeskin, 2010). Avustralya’da okul öncesi eğitimin temel amacı çocuklara fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel, dil ve iletişim becerilerinin kazandırılmasıdır (DEEWR, 2012’den Akt. Güven-Azkeskin, 2010).

Avustralya’da erken çocukluk eğitimi desteklemek amacıyla HIPPY programı ile ailelere ve çocuklara etkili ve tutarlı bir eğitim sağlamak, olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak ve çocukları ilkokula hazırlamak amacıyla destek programlar kullanılmaktadır (Ahi-Kildan, 2013: 609).

2.4.Okul Öncesi Eğitimin OECD Ülkeleri Arasında Kıyaslanması

OECD (2020: 183) verilerine dayalı olarak 2018 yılında 3-5 yaş aralığındaki çocukların okul öncesi eğitime kayıt oranları incelendiğinde en yüksek kayıt oranlarına %100 ile Danimarka, Fransa, İrlanda, İsrail ve Birleşik Krallık’ta rastlandığı söylenebilir. En düşük oranlara ise %21 ile Suudi Arabistan, %43 ile Türkiye, %50 ile İsviçre ve % 60 ile Kosta Rika olmuştur. OECD ortalamasının %88 olması üye ülkelerin birçoğunda okul öncesinde okullaşma oranlarının oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

Okul öncesi eğitimde yüksek kaliteye ulaşabilmek için erken çocukluk eğitimi programlarının iyi hazırlanması gerekmektedir. Çocuk merkezli bir eğitimi odağa alarak uygun materyaller ve fiziksel ortamlar sunmak için gerekli finansmanın sağlanması bu noktada önemli olmaktadır. Bu amaçla OECD ülkelerinin okul öncesi eğitime Gayri Safi Yurt İçi Hasıllarından ayrılan harcama oranları incelenmiştir.

OECD (2020:185) verilerine göre okul öncesi eğitime Gayri Safi Yurt İçi Hasılları’ndan en yüksek payı ayıran ülke % 1.1 ile İzlanda olmuş, ardından %0.9 ile Şili, İsrail, İsveç gelmiştir. En düşük payı ayıran ülkeler %0.3 ile Yunanistan olmuş, ardından %0.4 ile Türkiye, Amerika, Hollanda, Çek Cumhuriyeti ve Kolombiya gelmiştir. OECD ortalaması ise % 0,6’dır.

BÖLÜM III

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Araştırmada okul öncesi eğitimin OECD ülkeleri ile karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye dâhil olmak üzere 38 üye ülkenin okul öncesi eğitim sistemleri incelenmiştir.

Amerika okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, Türkiye okul öncesi eğitim sistemi ile arasında farklılıkların olduğu görülmektedir. Amerika’nın tarihsel süreci eğitim sürecine de yansımıştır. Amerika’da okul öncesi eğitim ilk aşamada dezavantajlı çocukları topluma kazandırmak

amaçlı gelişim göstermiştir. Ülkemizde ise, okul öncesi eğitim çocukların sosyal, duygusal, bilişsel, psikomotor ve dil becerilerini geliştirerek ilköğretime hazırlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca ülkemizde ortak bir program takip edilmektedir. Amerika’da okul öncesi eğitimde her eyaletin kendine ait programları bulunmaktadır. Türkiye ve Amerika okul öncesi eğitimde aile katılımına ve eğitimine verilen önem benzerlik göstermektedir.

Almanya okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, okul öncesi eğitim zorunlu olmamaktadır. Ayrıca okullarda ortak bir müfredat kullanılmamaktadır. Almanya’da okul öncesi eğitimin amacı, çocukların sosyal ve bilişsel becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Ayrıca programda fen, sanat, beden, değer, dil ve doğa eğitimlerine yer verilmektedir. bu açıdan ülkemizde okul öncesi eğitim programlarında yer alan fen, sanat, beden ve dil gelişimi etkinlikleri uygulanma yönünden benzerlik göstermektedir.

İngiltere okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, özellikle ikinci dünya savaşından sonra kadınların sanayi tesislerinde çalışması için çocuklarına gündüz bakım evleri kurulmuştur. Okul öncesi eğitimin ivme kazanması 1960’lı yıllardan sonra yaşam şartlarının değişmesi ile kreş sayıları artmıştır. İngiltere okul öncesi eğitim sisteminin amacı topluma bedensel ve zihinsel açıdan sağlıklı bireyler yetiştirmektir. Bu açıdan ülkemiz okul öncesi eğitim sisteminin amaçları ile toplumsal yönden benzerlik göstermektedir. Ayrıca İngiltere okul öncesi eğitimi çocuk merkezli bir yaklaşımı temel almaktadır. Ülkemizde de okul öncesi eğitimde çocuk merkezli bir yaklaşım benimsenmektedir.

İtalya okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde ise, Montessorie, yaklaşımı ve okul öncesi eğitime olan katkılarıyla İtalya’nın okul öncesi eğitimde başarılı olmasını sağlayan önemli bir kişilik olmuştur. İtalya’da okul öncesi eğitim zorunluluk olmamaktadır. Okul öncesi programları öğretmenler tarafından çocuklara bireyselleştirilmiş programlar olarak hazırlanmaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde portfolyolar kullanılmaktadır. Ülkemiz okul öncesi eğitim sistemi İtalya okul öncesi eğitim sistemi ile ücretsiz eğitim olması ve portfolyoların eğitim-öğretim sürecinde kullanılması benzerlik göstermektedir. Ayrıca genel amaçlar incelendiğinde de benzerliklerin olmadığı görülmektedir.

Fransa okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde okul öncesi eğitim kurumları ilk kez sığınma evleri şeklinde ortaya çıkmıştır. 1884 yıllarında okul öncesi eğitim kurumlarının resmi hale gelmesi ile okul öncesi eğitimde hızlı gelişimler yaşanmış ve okullaşma oranının yüksek olduğu ülkeler arasında yer almaktadır. Çocukların temel becerileri kazanması ve ilköğretime hazırlanması okul öncesi eğitimin amaçları arasında yer almaktadır. Ülkemizde de okul öncesi eğitimin amaçlarından birisi çocukların ilköğretime hazırlanmasıdır. Bu açıdan benzerlik göstermektedir. Fransa okul öncesi eğitiminde ayrıca dil, beden ve iş birliği etkinlikler programda yer almaktadır. Ülkemizde de okul öncesi eğitimde dil ve beden etkinliklerine yer verilmektedir.

Norveç okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte ülkede ulusal bir program takip edilmektedir. Bu açıdan Ülkemiz okul öncesi eğitim sistemi ile benzerlik göstermektedir. Norveç okul öncesi eğitim programlarında günlük planlar yedi öğrenme alanına göre düzenlenmektedir. Ülkemizde okul öncesi eğitim programlarında günlük planlar Güne

başlama zamanı, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve günü değerlendirme zamanı ile beslenme ve dinlenme zamanı rutinlerine bağlı düzenlenmektedir. Bu açıdan farklılıklar göstermektedir.

Norveç okul öncesi eğitimde oyun temelli bir yaklaşımı temel alması ülkemizde de okul öncesi eğitim sisteminin oyun temelli olması benzerlik göstermektedir.

Hollanda okul öncesi eğitim sistemi çocukların sosyal, duygusal, bilişsel yönden gelişimlerini sağlamayı amaçlamaktadır. Ülkemizde de okul öncesi eğitimden çocukların gelişiminde bütünsel bir gelişim hedeflemesi bu açıdan benzerlik göstermektedir.

İsveç okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, okul öncesi eğitimler üç temel kuruma ayrılmaktadır. Bu kurumlar, günlük bakım merkezleri, yarım günlük gruplar ve açık ilköğretim şeklinde sınıflandırılmaktadır. Bu yönüyle İsveç okul öncesi eğitimi ülkemiz okul öncesi eğitimi ile kurumsal yönden farklılık göstermektedir. Okul öncesi eğitimin karma yapılması ve zorunlu olmaması ayrıca 6 yaş grubu için okul öncesi eğitimin ücretsiz olması benzerlik göstermektedir.

Belçika okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde ise, karma eğitim sistemi olmakla birlikte çocukların zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimleri hedeflenmektedir. Bu açıdan ülkemiz okul öncesi eğitimi ile benzerlik göstermektedir.

Yunanistan'da okul öncesi eğitim incelendiğinde, zorunlu olmayan eğitim kurumlarında iki yıllık bir süreçte okul öncesi eğitim verilmektedir. Ayrıca sınıf mevcuduna göre sınıflarda iki öğretmen uygulaması ülkemizde yardımcı öğretmen uygulamasına benzemektedir.

İspanya'da okul öncesi eğitim sistemi 0-6 yaş arasında bulunan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Ayrıca okul öncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte ücretsizdir. Bu anlamda birçok OECD ülkesi ve ülkemiz okul öncesi eğitim sistemi ile benzerlik göstermektedir.

Lüksemburg'da okul öncesi eğitim 4-6 yaş aralığında bulunan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Ayrıca okul öncesi eğitim zorunludur. Bu açıdan diğer OECD ülkeleriyle kıyaslandığında farklılık göstermektedir.

Danimarka'da okul öncesi eğitim, 0/6-7 yaş çocukların eğitimini kapsamakta ve okul öncesi eğitim kurumları üç kuruma ayrılmaktadır. Kurumsal açıdan diğer OECD ülkelerine kıyasla farklılık göstermektedir. Letonya'da okul öncesi eğitim incelendiğinde, 5-7 yaş grubunda bulunan çocukların eğitimleri zorunlu olmaktadır. Ancak diğer OECD ülkelerinin çoğunluğunda okul öncesi eğitimin zorunlu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Litvanya okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, okul öncesi eğitim 1-6 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamakla birlikte zorunlu değildir. İrlanda ve Çekya okul öncesi eğitim sistemleri incelendiğinde de okul öncesi eğitimin zorunlu olmadığı görülmektedir. Ayrıca okul öncesi eğitime başlama yaşlarının da (4-5, 3-6 yaş düzeyleri) yakın düzeylerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Japonya okul öncesi eğitim sistemi incelendiğinde, okul öncesi eğitime başlama yaşı 3-5 yaş aralığında başlamaktadır. Kanada'da ise okul öncesi eğitime başlama yaşı 2,5-5 yaş aralığında iken Kore'de 4 yaş düzeyinde başlamaktadır. İlgili ülkeler incelendiğinde okul öncesi eğitime başlama yaşının benzer düzeylerde olduğu görülmektedir. Macaristan'da okul öncesi eğitime başlama yaşı 3-6 yaş aralığında bulunan çocukları kapsamakta iken, Portekiz'de 3-5 yaş aralığında bulunan çocukları

kapsamaktadır. Her iki ülkede de okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Bu açıdan birçok OECD ülkesi ile zorunlu eğitim olmaması ve okul öncesi eğitime başlama yaş düzeyleri benzerlik göstermektedir.

Polonya ve İsrail okul öncesi eğitim sistemleri incelendiğinde, okul öncesi eğitimin zorunlu olduğu görülmektedir. Slovenya’da okul öncesi eğitim 1-6 yaş düzeyinde bulunan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Slovakya’da okul öncesi eğitim 3-6 yaş düzeyinde bulunan çocukların eğitimini kapsamaktadır. Slovenya ve Slovakya’nın diğer OECD ülkeleri gibi okul öncesi eğitimde yaş düzeylerinin aynı olduğu görülmektedir. İsviçre de ve Avusturya’da okul öncesi eğitimin zorunlu olmadığı ve okul öncesi eğitime başlama yaşlarının benzer düzeyde olduğu görülmektedir. Belçika’da okul öncesi eğitim 2,5-5 yaş düzeyinde başlamakta ve zorunlu eğitime tabii tutulmamaktadır. Meksika’da okul öncesi eğitim 3-5 yaş düzeyinde olduğu görülmektedir. Nitekim diğer OECD ülkelerinin de okul öncesi eğitime başlama yaş düzeyleri ve okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması açısından benzerlik göstermektedir.

İlgili ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri incelendiğinde ülkelerin tarihsel süreçlerine, siyasal yapılarına ve kültürel özelliklerine eğitim sistemleri değişmektedir. Ancak bütün ülkelerde okul öncesi eğitimin ortak amaçlarını şu şekilde özetlemek mümkündür:

Okul öncesi eğitimin amacı, çocukların sosyal, duygusal, bilişsel yönden gelişimlerini sağlayarak toplum içerisinde nitelikli bireyler yetiştirmek olarak amaçlanmaktadır. İlköğretime hazırlamak. Kadınların iş hayatına girmeleri ile çocukların sağlıklı ortamlarda yetiştirilmesi amacı ile okul öncesi eğitim kurumları kurulmuştur.

Okul öncesi eğitim sisteminin OECD ülkeleri arasında tarihsel süreci incelendiğinde ortak özelliklerin olduğu görülmektedir. İkinci dünya savaşından sonra kadınların iş hayatına girmesiyle çocukların bakımı için birçok Avrupa ülkesinde gündüz bakım evleri kurulmuştur. Ayrıca ikinci dünya savaşında sonra çocuk nüfusunun artmasıyla birçok Avrupa ülkesi yoksulluğun azaltılması, risk altındaki çocukların korunması politikaları okul öncesi eğitim kurumlarının gelişimini hızlandırmıştır. Örneğin Amerika okul öncesi eğitim kurumlarında Head Start gibi yaklaşımları benimseyerek yoksul çocukların okul öncesi eğitimden yararlanmasına yönelik politikalar takip etmiştir. Tarihsel süreç içerisinde İtalya Montessorie ile okul öncesi eğitimde önde gelen ülkeler arasında gelmektedir.

Okul öncesi 2018 verileri incelendiğinde ise Türkiye'nin okul öncesinde 3-5 yaş aralığında okullaşma oranları ve yapılan yatırımlar açısından OECD ortalamasının gerisinde kaldığı belirlenmiştir. 2018 yılında 3-5 yaş aralığındaki çocukların okul öncesi eğitime kayıt oranları OECD ortalaması için %88'iken Türkiye için %43'tür. Yine aynı verilere göre okul öncesi eğitime ayrılan pay OECD ortalaması için % 0,6'iken Türkiye için % 0,4'tür.

4.2. Öneriler

Okul öncesi eğitim kurumlarında nitelik ve kaliteyi artırmak amaçlı okul öncesi eğitim kurumlarının yönetmelikleri ve atama yönetmeliklerinin revize edilmesi önerilebilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında ilköğretime bağlı anaokullarında niteliği artırabilmek için okul öncesi eğitim kurumlarının ilköğretim binasından ayrı daha işlevsel ve fiziki koşulları uygun mekânlara inşa edilmesi önerilebilir.

Okul öncesi eğitimde bireysel farklılıkların göz önünde bulundurularak çocukların gelişimlerini desteklemek amaçlı bireysel eğitim programlarının öğretmenler tarafından oluşturulması önerilebilir.

Çalışmada OECD ülkeleri arasında bulunan ilgili ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri incelendiğinde, okul öncesi eğitimde okullaşma oranının yüksek oranlarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ülkemizde okul öncesi eğitimde okullaşma oranını arttırmaya yönelik çalışma ve projelerin artırılması önerilebilir. İlgili OECD ülkelerinin okul öncesi eğitim sistemleri incelendiğinde okul öncesi eğitimin zorunlu olmadığı ancak ilköğretime hazırlık çağında bulunan çocukların eğitiminde bazı ülkelerin okul öncesi eğitimi zorunlu tuttuğu görülmektedir. Bu anlamda ülkemizde de çocukların ilköğretimde akademik başarısını artırmak amaçlı okul öncesi eğitimin belirli yaşlarda zorunlu hale getirilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş.-Üstün, A. (2008). İsveç eğitim sisteminin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 146-173.
- Ahi, B.-Kıldan, A. O. (2013). Comparative analysis of early childhood education in Australia and Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 607-611.
- Akçay, İ. (2006). *Farklı Ülkelerde Okul Öğrencisi Öğrencilerine Yönelik Çevre Eğitimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Akyol, H.-Erden, F. T.-Altun, D. (2009). İlkokula planlı ve hazırlıklı başlangıç: Türkiye ile PISA (2009) sınavında yüksek başarı gösteren Çin Şanghay, Kore ve Finlandiya'nın okul öncesi eğitim uygulamaları ve ilkokula geçiş süreçlerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi. *Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze Eğitimde Kademeler Arası Geçiş Ve Yeni Modeller Uluslararası Kongresi Tam Metin Kitabı / S105-143*.
- Arı, A. (2006). *İsviçre (Basel) Okul Sistemi -Okul Sistemleriyle İlgili Farklı Bir Model*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Arslan, M. (2005). Avrupa birliği ülkelerinde okul öncesi eğitimin gelişimi ve mevcut durumu. *Milli Eğitim Dergisi*, 33, 167.
- Atlı, S. (2013). Türkiye'de ve Avrupa birliği ülkelerinde uygulanan okul öncesi eğitim programları. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 2(2), 56-76.
- Balat, U. G. (Ed.) (2010). *Okul öncesi eğitime giriş*. (1. Baskı), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Balım, A. G.-Argun, Y.-Cüez, T. (2006). Türkiye ve Macaristan'daki okul öncesi eğitim yaklaşımlarının kıyaslanması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19).
- Bilir, Ş.-Arı, M.-Gönen, M.-Üstün, E.-Pekçağlayan, N. (1998). Okulöncesi Eğitimcisinin Rehber Kitabı. *Ankara: Aşama Ltd. Şti*.

- Choi, J. (2013). *Türkiye’de ve Güney Kore’de Okul Öncesi Eğitimin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cramer, J.F.- Browne G.S. (1982). *Çağdaş Eğitim Milli Eğitim Sistemleri Üzerine Bir inceleme*. (Çev. F. Oğuzkan) İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Çetin, G. (2017). Yeni Zelanda Eğitim Sistemi. <https://prezi.com/ukulqixs9sn4/yeni-zelanda-egitim-sistemi/> adresinden alınmıştır.
- Demir, H. (2020). Estonya’da Okul Öncesi Eğitim Sistemi. <https://hulyademirhly.wordpress.com/estonyada-okul-oncesi-egitim-sistemi> adresinden alınmıştır.
- Demir, H. (2020). Güney Kore’de Okul Öncesi Eğitim Sistemi. <https://hulyademirhly.wordpress.com/estonyada-okul-oncesi-egitim-sistemi> adresinden alınmıştır.
- Education At Glance (2020). <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/69096873-en.pdf?expires=1600762888&id=id&accname=guest&checksum=26C653F3B9A7CF0DC53EB46144BE14D2> adresinden alınmıştır.
- Education At Glance, Belgium (2019). <https://www.oecd.org/general/searchresults/?q=belg%C4%B1um%20educat%C4%B1on&cx=012432601748511391518:xzeadub0b0a&cof=FORID:11&ie=UTF-8> adresinden alınmıştır.
- Education and Training Monitor Sweden (2018). https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2018-sweden_en.pdf adresinden 15 Ağustos tarihinde alınmıştır.
- Education At Glance (2019). https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_USA.pdf adresinden alınmıştır.
- Education At Glance (2019). https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_FRA_English.pdf adresinden alınmıştır.
- Education At Glance (2019). https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_JPN.pdf adresinden alınmıştır.
- Education At Glance (2019). https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_KOR.pdf
- Education At Glance (2019). https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_CAN.pdf adresinden alınmıştır.
- Engin, İ. Ş. (2017). Türkiye eğitim sistemi ile Finlandiya eğitim sisteminin okulöncesi eğitim ve öğretmen yetiştirme ve atama politikalarının karşılaştırılması. *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, 2(1), 60-70.

- Erdoğan, İ. (2003). Karşılaştırmalı eğitim: Türk eğitim bilimleri çalışmaları içinde önemsenmesi gereken bir alan. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(3), 265-282.
- Erginer, A. (2006). *Avrupa birliği eğitim sistemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Erginer, A. (2012). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri*. (4. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ergün, M. (1985). Karşılaştırmalı eğitim. *Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü*: <http://www.egitim.aku.edu.tr/kegitim.pdf> adresinden, adresinden alınmıştır.
- EURDICE. (2009), National summary sheets on education system in europe and ongoing reforms, Germany. <http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/047DN/> adresinden alınmıştır.
- EURDYICE (2019). Austira file:///C:/Users/Asus/Downloads/eurydice_-_paustriap_-_2020-08-28.pdf
- EURDYİCE(2019).Slovenia.file:///C:/Users/Asus/Downloads/eurydice_-_psloveniap_-_2019-12-13.pdf adresinden alınmıştır.
- EURYDICE/CEDEFOP. (2003). Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europa, Czech Republic 2006. <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/> adresinden alınmıştır.
- EURYDICE/CEDEFOP. (2003). Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europa, Ireland 2003. <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/> adresinden alınmıştır
- EURYDICE/CEDEFOP. (2003). Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europa,Spain2003.<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/ntryResults?countryCode=AT®ionCode=null>. Adresinden alınmıştır.
- EURYDICE/CEDEFOP. (2007). Structures of education, vocational training and adult education systems in europa, norway.<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/ByCountryResults?countryCode=AT®ionCode=null>.
- EURYDICE/EURYBASE. (2003). The Education System in Germany. <http://194.78.211.243/Eurybase/Application/frameset.asp?country=DE&language=EN>.
- EURYDICE/EURYBASE. (2004). The Education System in Ireland. <http://194.78.211.243/Eurybase/Application/frameset.asp?country=IE&language=VO>. Adresinden alınmıştır.
- EURYDICE/EURYBASE. (2004b). The Education System in Lithuania. <http://194.78.211.243/Eurybase/Application/frameset.asp?country=LT&language=EN> adresinden alınmıştır.

- EURYDICE/EURYBASE. (2008a). Organisation of the education system in germany http://eacea.ec-europa.eu/education_eurydice/documents.
- EURYDICE (2013). Italian Educational System: Overview.
- EURYDICE (2013). The Education System in Portugal. www.webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Portugal adresinden alınmıştır.
- EURYDICE (2019). Estonia Education. file:///C:/Users/Asus/Downloads/eurydice_-_pestoniap_-_2020-07-07%20(1).pdf adresinden alınmıştır.
- EURYDICE (2020). Iceland Education. file:///C:/Users/Asus/Downloads/eurydice_-_picelandp_-_2020-02-13%20(1).pdf adresinden alınmıştır.
- Garduno, A. E. (2016). *Preschool and Educational Technology: Evaluating a Tablet-Based Math Curriculum in Mexico City* (Doctoral dissertation).
- Gülcan, M.G. (2005). *AB ve Eğitim Süreci*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürkan, T. (1988). Finlandiya’da okul öncesi eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(2), 353-369.
- Haktanır, G. (2005). Farklı ülkeler ve okul öncesi eğitimde farklılıklar. *Ankara, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 6,(62) [http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi62/haktanir .htm](http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi62/haktanir.htm). adresinden alınmıştır.
- Hayashi, A. (2011). The Japanesehand-offapproach to curriculum guidelines for early childhood education as a form of cultural Practice. *Asia-Pasific Journal of Research*, 5(2), 107-123.
- İsrail’de okul öncesi eğitim <https://embassies.gov.il/istanbul/AboutIsrael/Education/Documents/Egitim.pdf> adresinden alınmıştır.
- Norveç’te Okul Öncesi Eğitim. <https://www.justlanded.com/english/Norway/Norway-Guide/Education/Schools-in-Norway> adresinden alınmıştır.
- Işık, N. E. (2015). *Öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri ve programı kullanma durumları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kartal, H. (2005).Okul öncesi eğitimin Fransa’daki tarihsel gelişimi ve bugünkü durumu. *Ankara Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 3, (2).
- Larose, F.-Terrise, B-Bedard, J.-Karsenti, T. (2001). “Preschool Education Training: Skills for Adapting to a Changing Society. *Quebec City, Pan-Canadian Education Research Agenda (PCERA) Symposium, 95 Teacher and Educator Training, Current Trends and Future Directions, Université Laval, May 22-23*.

- LPI (2016). Legatum perity Index (Legatum Refah Endeksi). <http://www.prosperity.com/rankings>. Adresinden alınmıştır.
- Mazlum, M. M. (2017). Türkiye ve İtalya eğitim sistemlerinin karşılaştırılması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 1141-1177.
- MEB (2020). http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB [Milli Eğitim Bakanlığı] (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB [Milli Eğitim Bakanlığı] (2010). İtalya Eğitim Sistemi (yayına hazırlayan, R. Altın). Ankara: Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü.
- MEB [Milli eğitim bakanlığı] 2013 eğitim vizyonu. http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB. (2006). *Türkiye ve Avrupa birliği ülkelerinin eğitim sistemleri*. Ankara: Kalkan Matbaacılık.
- Memduhoğlu, H. B. (2008). Türkiye ve Avusturya eğitim sistemlerinin karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 6(3), 545-559.
- MEXT/NIER. (2011). Preschool education and care in Japan. Hazırlayan; M. I. Abumiya. MEXT (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology)/NIER (National Institute for Educational Policy Research). Erişim Adresi <https://www.nier.go.jp/English/educationjapan/>.
- Oruç, C. (2013). İngiltere’de okul öncesi ve ilköğretim okullarında resmi din eğitimi : devlet okulu örneği. *Din Bilimleri Journal*, 13(2).
- Özen, Ş. (2008). *Okul öncesi eğitim ve aile: Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri (Kars ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Parmaksız, R.Ş.-Yavuz, Ö. (2016). Türkiye ve Polonya eğitim sistemlerinin karşılaştırılması. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1).
- Petrová, Z.-Zápotocná, O. (2018). Early Literacy Education in Preschool Curriculum Reforms: The Case of Post-Communist Slovakia. *Global Education Review*, 5(2), 145-159.
- Sağlam, M. (1999). *Avrupa ülkelerinin eğitim sistemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Saklan, E. (2016). Portekiz eğitim sistemi: amaç yapı ve süreç bakımından Türkiye ile karşılaştırılması. *Route Educational and Social Science Journal* 3(3), 14-31.
- Seçer,Z.(2005).https://cdnacikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/19_20_Bahar/cocuk_gelisimi_uygulamalari/3/index.html adresinden alınmıştır.

- Sözer, E. (1997). *Üç Avrupa ülkesinde eğitim: Almanya, Danimarka ve Fransa: Eğitim sistemleri*. Anadolu Üniversitesi.
- Taguma, M.-Litjens, I.-Makowiecki, K. (2012). *Quality matters in early childhood education care: Japan*. OECD.
- Taguma, M.-Litjens, I.-Makowiecki, K. (2012). Quality Matters in Early Childhood Education and Care: New Zealand. Adresinden <https://www.oecd.org/education/school/NEW%20ZEALAND%20policy%20profile%20-%20published%203-8-2012.pdf> alınmıştır.
- Türkoğlu, A. (1998). *Karşılaştırmalı eğitim dünya ülkelerinden örneklerle*. Adana: Baki Kitabevi.
- Ulu, F.B-Kaya, S.Ö (2020). <https://slideplayer.biz.tr/slide/2795296/> adresinden alınmıştır.
- UNESCO (1955). World Survey of Education Paris.
- UNIDAV (2013). Università Telematika Leonardo da Vinci, The English language in the Italian education system http://www.adameurope.eu/prj/11815/prj/Italy_SWOT_Analysis.pdf. Adresinden alınmıştır.
- Yavuzer, H. (1999). *Bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimiyle çocuğunun ilk 6 yılı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, M. C. (2008). Avrupa birliği ülkelerinde ve Türkiye’de okulöncesi eğitim. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25), 91-110.